

flønne — idet mindste 3 paa Stabelen, ja egentlig 4. Der er i Folketinget forelagt et Forslag om en Forening for Landbhøgninger, som der vistnok ogsaa er temmelig stor Trang til, idet der er en stor Mængde Gjendomme, der vanskeligt kunne komme ind i nogen Kreditforening, nemlig de, der hverken ere Købstadsejendomme eller Landejendomme med Landbrug som Hovedsag, men hvor Bygningerne ere Hovedsagen, skønt Gjendommen ligger paa Landet. Det er næsten lige saa vanskeligt for dem at komme ind som for de egentlig industrielle Gjendomme. Der er en anden Kreditforening for større Gjendomme, hvorom vi have behandlet et Forslag her i dette Ting. Endelig er der en tredje, som ogsaa har været behandlet her, den kommunale Kreditforening, den blev liggende i Udvalg uden at komme ud deraf; den blev indbragt i en Samling, som ligger længere tilbage. Endelig er der det Forslag, som nu ligger for til Behandling. Det siges ogsaa, at der er ikke ringe Trang til denne Forening; man maa efter Motiverne antage, at det er saa, og ligeledes efter den Vægt, som Folketinget har lagt paa denne Sag ved at behandle den gennem to Samlinger og give den en meget omhyggelig Behandling. Det ser saaledes ud til, at der fremdeles er ikke ringe Trang. Dette Ting har været meget tilbageholdende eller meget betænkeligt overhovedet ved at give Tilladelse til at oprette nye Kreditforeninger; der er jo ikke Tale om at oprette, men blot om at give Tilladelse til, at de kunne oprettes. Det er ogsaa ganske naturligt, at det har været saaledes. Selve den bestaaende Lovgivning anviser Vejen dertil. Loven af 19de Februar 1861 § 3 siger udtrykkelig, at der her efter ikke kan oprettes nogen Kreditforening uden ved særlig Lov. Meningen med Kreditforeningernes oprindelige Grundlov, nemlig Loven af 20de Juni 1850 har vel været, at naar der var visse almindelige Betingelser til Stede, skulde Administrationen under alle Omstændigheder være beføjet til at give Tilladelse til at oprette en Kreditforening; men man saa jo ogsaa Følgen af denne lette Afgang, navnlig ved den jyske Hypotekforening og vel ogsaa den ældre jyske Købstadsforening. Man blev betænkelig ved denne almindelige Tilladelse, og derfor er den Bestemmelse sandsynligvis kommet ind, at her efter skal der i Følge Loven af 19de Februar 1861 kun kunne oprettes Kreditforeninger ved Lov, og derfor er det ganske naturligt, at Lovgivningsmagten omhyggelig prøver denne Sag. Jeg kan godt erkende, at der kunde have været Mening i den Stilling at sige: For alle dem, der have

Lyst til at slutte sig sammen og danne en Kreditforening, skal der ikke lægges Hindring i Vejen, forudsat, at de i øvrigt ikke komme i Strid med Lovgivningen paa noget Omraade. Det kunde der være god Mening i; men den Opfattelse har Lovgivningsmagten ikke haft; baade i sin Teori og Praxis har den været meget omhyggelig med at prøve ethvert Lovforslag, som gik ud paa at give Bemyndigelse til Oprettelse af en Kreditforening. Derfor er det jo ganske naturligt, at man ogsaa prøver dette. Jeg skal erindre om, hvilke Betænkeligheder dette Ting havde f. Eks. ved at give Loven om Husmandskreditforeningen og ligeledes ved at give Loven om Københavns Kreditforening. Det er derfor ganske naturligt, at man i en Sag som denne, hvor vi befinde os ikke just paa gængende Grund, men dog paa uvante Veje, undersøger Spørgsmaalet alvorligt. Thi det kan ikke nægtes, at det Pant, som stilles ved de andre Kreditforeninger, kan meget vanskeligt i samme Grad fremkomme saaledes her som der, hvor man enten har Hus eller Bygninger eller Landejendom at holde sig til. Nu hørte vi den ærede 2den Landsstingsmand for 9de Kreds (Stilling) bemærke, at det har ikke saa meget at betyde, hvad den ærede 1ste Landsstingsmand for 8de Kreds (Breinholt) har anført om et enkelt Eksempel fra Greis. Jeg kender for Resten fuldt ud Forholdene der, og jeg kan altsaa erklære, hvad der jo for Resten ikke behøves, at det dermed forholder sig fuldkomment rigtigt. Men der ere flere Eksempler af samme Slags. Tag saaledes f. Eks. Kladsundsborg, der tilhører den vest- og sønderjyske Kreditforening; der hører jo lidt Landejendom til denne Gjendomm. Det har ikke været muligt at afhænde den. Man har prøvet paa at drive den igen, men har atter maattet nedlægge denne Virksomhed og ogsaa Klædefabrikken. Der er spildt ubyre Summer paa denne Fabrik, og nu er dens Værdi omtrent ganske gaaet tabt. Der findes for Resten flere af samme Slags. Jeg skulde tage meget fejl, om der f. Eks. ikke i Ribe findes Fabrikker, der ere stillede paa lignende Maade, men man kan jo derimod iindvende, at det er en By, som ogsaa er i en exceptionel Stilling. Jeg kan for Resten godt være enig med den ærede 2den Landsstingsmand for 9de Kreds i, at Landejendomme ogsaa kunne forringes og blive til saa godt som ingen Ting. Ja, det er fuldstændig sandt, men jeg skal dog erindre om, at der alligevel er en ikke ringe Forskel, idet en Kreditforening af Landejendomme vel til en Begyndelse ikke har saa mange Interessesfæter, men dog har Udfigt til temmelig hurtig at saa mange. Jeg vil spørge, om